

Fotografier som väntar ut betraktaren

Hans Alenius ställer ut på Konst & Kamera i Sidensjö

Det ytterst ambitiösa sommargalleriet Konst & Kamera, beläget i byn Västertjäl en bit väster om Sidensjö i Örnsköldsviks kommun, visar i sommar fotokonstnären Hans Alenius. Galleriet som drivs av tillika fotografen Åke Hultman bildar med sin natursköna omgivning en nästan ultimata fond för den typen av kontrastrikt svartvitt foto som Alenius representerar. Hans Alenius tillvaratar både de fina känsliga nyanserna i gråskalan och det skarpa mötena mellan svart och vitt. Så långt en konstnärligt inriktad fotograf som behärskar mediet, och som har en lång erfarenhet bakom sig nyss fyllda åttio år. Utställningen täcker arbeten från 60-talet och framåt och inbjuder till en omväxlande exposé för lekfullt tittande och kontemplativt begrundande.

En markant framträdande och genomgående roll har kompositionen i hans bilder. Om det så gäller söndagsutflykt i ett engelskt landskap, naturstudier, nattbilder eller rent konstruktivistiska motiv. Ett bra exempel är *Nysnö, Hallstahammar*, ett trivialt motiv från ett kalhygge men där den diagonala stocken löper som ett demonstrativt tvärstreck över bilden. Likaså det brutalt djärva arkitektoniska mötet i *Jantar Mantar, New Delhi*, där en geometrisk böjd form i förgrunden vrider och förvandlar perspektivet. I flera nattmotiv använder Hans Alenius reflexer och ljuskäglor för både spänning och balans, som *Månsken, Séte, Frankrike* med månen strategiskt hängande över ett klädstreck. Hur det vita objektet dramatiserar mörkret märks i *Nattbild, Nattlandet*, ett lätt svindlande foto med ett upplyst modellflygplan svävande i mörkret vid undre bildkanten medan några smala björkstammar antyds vid den övre kanten.

Ett par abstrakta drömska bilder fotade med en lågpriskamera från sextioalet av märket Diana skiljer ut sig i mängden. Först *Skymning och träd* med ett egendomligt tilltrasslat grenverk, och därefter *Åskregn* där ljusblänk från vatten sipprar ut från en dov och tung skugga, ett motiv som jag först tog för månsken i vinternatt. Den enkla kameran i plast hade trots många brister en förmåga att ge flyktig suddighet i resultatet som mycket påminner om impressionistiskt måleri. Raka motsatsen på samma vägg är ett strikt geometriskt verk som också sticker ut: *Stilleben av sprucken träskål* där en stor, rund och svart skiva genomträngs av en blixtrande glipa i mitten.

Om de mer avancerat komponerade fotografierna i utställningen först drar till sig blickarna är det kanske de mer vardagligt dokumentära exemplen som håller fast betraktandet för längre stunder. I det stillsamma *Söndag, Windermere, England* syns en familj ute på en hed i lantlig idyll, till synes försjunkna i rofylld läsande. Men de är fotograferade på avstånd, anonyma, ostörda och kanske ovetande om fotografen under trädet i förgrunden. Den förtätade gråskalan ger känslor av dröjande långsam hemlighet, på samma sätt som den vintriga aftonstämningen i *Norrböle, Västmanland* med vägbelysningens små prickar bakom ladugårdar och tysta hus.

Det kan vara av betydelse att idag bli påmind om särskildheten i det traditionella fotografiet. Om det digitala verket ger omedelbara kickar, så ställer det manuellt framkallade mera krav på tid och då menar jag i det här fallet betraktarens. Jag tror igen det har att göra med att ge sig tid och vända tillbaks för att titta lite närmare på en bilds detaljer. Den mjuka och täta kornigheten i silvergelatinpapperet har egenskaper som får mig att tänka på svarta hål, att det finns något där som inte syns men som utspritt i hela fotografiet på något sätt öppnar upp mot andra och djupare skikt i bilden. Det kan vara så att ett riktigt bra fotografi inte ger sig till känna med en gång, att det inte heller går

att vänta ut det, men att det kanske handlar om hur det istället väntar ut betraktaren. Efter ett tag och när du minst anar det så upptäcker du åter bilden. Och det har, visar det sig överraskande, förändrat sig på vägen.

Hans Alenius utställning på Galleri Konst & Kamera avslutar sin andra vecka med öppet onsdag 23:e och lördag-söndag 26-27 augusti. Värt att notera och värt att besöka!

Text och foto: Jan K Persson

Volym 2017-08-21